

Tabe de Jong: “Paarden promoten op een eiland is moeilijk”

Als eilandbewoner Fokker van het Jaar worden; de op Ameland wonende familie De Jong had het nooit voor mogelijk gehouden. Niet dat ze twifelen aan hun eigen fokkerscapaciteiten, kwaliteit fokken is hen duidelijk gelukt. Maar om hun fokproducten in de schijnwerpers te plaatsen, daar moet nogal wat voor gebeuren. Daar komt bij dat een merrie laten dekken veel planning vergt, de hengstenhouder komt niet zomaar even langs op een eiland. Het weerhield de familie De Jong er echter niet van elk jaar diverse tuigpaard- maar ook rijpaardveulens te fokken. Zij weten goed om te gaan met het feit dat alles per boot moet. En zij misten de boot duidelijk niet. Door overwogen te fokken werd Tabe de Jong Fokker van het Jaar.

In de archieven zal Tabe de Jong (69) worden bijgeschreven als Fokker van het Jaar 2012. Maar paarden fokken is in huize De Jong een echte gezinsaangelegenheid. Echtgenote Jansje weet ook alles van tuigpaarden, maar Tabe en Jansje vinden dat hun dochter Gea Molenaar ‘er nog beter in zit’. Tabe lijkt in eerste instantie misschien geen groot prater, maar de stoel voor het raam in zijn eigen huis lijkt zijn praatstoel en daar weet De Jong z’n passie voor tuigpaarden op boeiende, maar immer rustige wijze te brengen. Jansje is een zeer spontane praatster en Gea springt zo nodig deskundig bij wanneer vader of moeder even ergens niet zo snel op kunnen komen.

Geen haantje-de-voorste

Toen Tabe de Jong hoorde van zijn nominatie als Fokker van het Jaar reageerde hij wat genuanceerd. Hij is geen haantje-de-voorste type, in de schijnwerpers hoeft hij niet. Tabe moest het opnemen tegen de gerenommeerde fokkers Piet Lelieveld en de familie Muggen. Gea geeft aan dat de familie De Jong deze fokkers zeer respecteert en hen ook de prijs zeker had gegund. Bij de familie De Jong was het nog maar de vraag of zij wel naar de Nationale Tuigpaardendag in Ermelo, waar de prijs altijd wordt uitgereikt, zouden gaan. De dinsdag ervoor waren zij ook al in Ermelo

Dini Brouwer

Tabe de Jong met z’n prachtige bijna tweejarige merries Gwendoline-links (Manno uit Wendoline) en Geoline (Atleet uit Coline).

om hun aangewezen veulen Huzaar (v.Atleet) te volgen. Huzaar was kampioen op de CK in Norg en werd derde op de Nationale Veulenkeuring. Hun tweejarige Fioline (v.Unieko) was wel aangewezen voor de NTD, maar deze merrie hadden ze inmiddels verkocht. Gaan was niet direct een optie. Want dat betekent elke keer wel twee uur met de boot onderweg en nog een hele afstand per auto. Daarbij komt nog dat zij niet van begin tot eind alles

kunnen volgen, want dat is niet mogelijk in verband met de vaartijden van de boot. Wim Cazemier had hun tweejarige Fioline verkocht en het papier moest naar de wal, zo bracht Wim het verhaal. Dus moesten ze wel naar de wal. Op het moment dat de Fokker van het Jaar bekend werd gemaakt, zat familie De Jong op de tribune. Maar nog voor de speaker zijn verhaal begon, had Jansje het al door. “Ik zag in de verte Dalton. ‘Dat is mien peerd’, zei ik tegen

De paarden van Tabe de Jong hebben op Ameland alle ruimte.

mijn man. Nou, toen zag ik Pauline ook al en toen werd ons duidelijk dat deze eretitel voor ons was. Ja, een hele grote eer natuurlijk. We hadden het niet verwacht, want meestal halen ze bij de betrokken fokkers hun bekendste paard stiekem uit de stal of uit het land. Wij dachten: bij ons kan dat niet, want Wendoline krijgen ze nooit van het eiland. Nou, die was er ook niet bij, maar met Dalton, Pauline, Fioline en Huzaar was het ook een prachtige vertegenwoordiging van onze fokkerij.” “Eigenlijk moeten we nu stoppen met fokken”, voegt Tabe er lachend aan toe, “want je moet stoppen op het hoogtepunt zeggen ze toch altijd!” Maar er lopen nog zeker zo’n tien tuigpaarden en vijf rijpaarden in de wei, waaronder diverse dragende merries. En het gesprek gaat nu alweer over welke hengst hun fokkerssuccessen de komende jaren nog kan vergroten! Dus stoppen is geen optie. “En je moet proberen altijd nog weer een betere te fokken”, voegt Gea er aan toe.

Zo’n paard willen wij ook

De geboren en getogen Amelanders Tabe en Jansje de Jong runden tot 2005 in Ballum een melkveebedrijf. Nu wonen ze in Hollum in een ‘gewoon’ huis. Het 50 hectare grote bedrijf wordt nu gerund door hun zoon, maar Tabe is nog regelmatig op het bedrijf te vinden. Zijn paarden lopen ‘s zomers en grotendeels ook ‘s winters op de gronden in de buurt van de boerderij. De landbouwwerkzaamheden werden vroeger

met paarden gedaan. Tabe: “Ik heb nog heel lang met paarden gewerkt, maar mijn vader wilde een trekker. Ik had nog wel met de paarden door willen gaan, want we hadden goede werkpaarden waar we ook

Tabe de Jong:

“Wendoline overtreffen zal niet meevallen, dit niveau handhaven zou al mooi zijn”

mee fokten. Toen ik ze verkocht, kon ik er bijna een trekker voor kopen.” Voor dochter Gea was er inmiddels een pony aangeschaft en later een Fries paard. Deze werd ook aangespannen. De familie De Jong was inmiddels lid van het (K)WPN en had zich verdiept in de tuigpaardenfokkerij. In het verenigingsblad ‘In de Strengen’ zagen zij prachtige tuigpaarden. “Zo’n mooi paard wilden wij ook voor de wagen”, zegt Jansje. Besloten werd een tuigpaardmerrie aan te schaffen en via een advertentie in ‘In de Strengen’ kocht de familie De Jong in 1987 de driejarige Coline. Tabe: “We hebben op zo’n vijf à zes adressen merries bekeken. Gezellig een dagje uit naar de wal kun je wel zeggen. Het ging uiteindelijk tussen een Renovo-merrie en Coline.” Jansje vult aan: “De Renovo-merrie liet soms zo uitdagend het wit van haar ogen zien, dat stond mij niet aan. Coline vonden

wij de mooiste.” Tabe de Jong deed een goede aankoop, Coline werd op zijn stal preferent en dat zegt duidelijk iets over haar fokkwaliteiten. Zij is de basis van de succesvolle fokkerij van de familie De Jong.

Coline is gefokt door W. van Engelen uit Lunteren. Ze is een dochter van Video. Deze hengst is een zoon is van de invloedrijke grote maat Hackneyhengst van

De tuigpaarden van Stal de Jong

- Joline (Rentmeester x Video)
- Seline (Majesteit x Rentmeester)
- Violine (Patijn x Jonker)
- Wendoline (Patijn x Majesteit) dragend van Manno
- Coline (Vaandrager x Rentmeester) dragend van Atleet
- Francine (Atleet x Majesteit)
- Geoline (Atleet x Vaandrager)
- Gwendoline (Manno x Patijn)
- Huzaar (Atleet x Majesteit)
- Heline (Cizandro x Patijn)

Cambridge Cole. Coline is altijd op stal De Jong gebleven en is er oud geworden. Ze bracht diverse veulens waarvan Joline (ster pef van Rentmeester) en Roline (keur van Manno), nu van Toon van Doorn, de bekendste zijn.

Joline

Joline zette de stam van De Jong heel nadrukkelijk op de kaart. Van haar kinderen is ongetwijfeld de keur sportmerrie Pauline (v.Jonker) de bekendste. Zij was in 2003 Paard van het Jaar. Ze was toen van de combinatie Cazemier/Boelens, maar ze is nu van Jan Schouten. Kelly Zuidervaart en Pauline wisten onder het zadel bijzondere successen te behalen. Pauline werd overigens als vijfjarige verkocht. Als driejarige kwam ze niet verder dan een tweede premie. Tabe: "We hebben haar het jaar erop naar Wim Cazemier gebracht. Die heeft met haar een IBOP van 85 punten weten te behalen en ze werd keur. Bij de keur-/elitemerries werd ze in 2003 op de Nationale Merriekeuring reservekampioen. Wim heeft haar toen ook een jaar uitgebracht en hij kwam met haar in de Finale der Nationale. Pauline werd ook kampioen fokmerries categorie IV Noord. In dat jaar hebben we haar verkocht. Want wat moet je met een concoursmerrie op Ameland! Hier komt niemand aan de deur om je paard. Maar aan laten uitbrengen hangt ook een behoorlijk prijskaartje. En daarbij komt dat wij niet voor elke wedstrijd naar de wal

Jansje de Jong:

"Ik let altijd op details. Een mooi hoofd, een mooie hals: dat zijn voor mij zwaarwegende aspecten"

kunnen gaan. En je wilt je paard toch volgen en met eigen ogen zien wat hij presteert. Dus was verkopen voor ons eigenlijk de enige optie. Uit Pauline hebben we een sterdochter van Patijn en deze Violine is nu nog fokmerrie bij ons op stal. Zij heeft ook al weer diverse veulens gebracht. Haar tweejarige dochter Fioline hebben we dus verkocht, daar moesten we de bewuste papieren van brengen." Violine bracht van Vulcano ook nog twee

Tabbe de Jong werd op de Nationale Tuigpaardendag gehuldigd tot Fokker van het Jaar.

volle zussen. Beide zijn ook verkocht. Het zijn de stermerrie Caroline en de keurmerrie Dioline. Uit Joline is er ook nog de stermerrie Coline (v.Vaandrager HBC). Haar jaarling Geoline (v.Atleet) en het jaarling Gwendoline (Manno uit Wendoline) vormen de volgende keuringstroeven. Joline is er nog en mag op Ameland vrij en blij genieten van haar oude dag.

Seline

Een andere bekende dochter van Joline is Seline (v.Majesteit). Die bekendheid kreeg deze merrie niet vanwege haar eigen opvallende prestaties, het sterschap zat er

de moeder van de concoursruin Dalton (v.Vulcano) van Leo Wijkmans, die in handen van Cees Kimenai winnaar werd van de zuidelijke competitie en als veulen tweede stond op de NVK achter de later goedgekeurde hengst Ditisem. En Seline is ook de moeder van het hengstveulen Huzaar (v.Atleet), de veulenkampioen van CK Norg 2012. Nationaal werd Huzaar derde. Volle zus Francine, die twee jaar is, is er ook nog. Wendoline heeft het predicaat keur nog niet weten te behalen. Tabe: "Daar zijn we wel mee bezig geweest, maar onze merries hebben best een pittig karakter. Wendoline vraagt denk ik wat meer tijd. Ze is nu weer dragend van Manno, dat veulen wachten we eerst maar eens af."

Handhaven

Tabbe de Jong heeft prachtige tuigpaarden gefokt en met de beeldschone Wendoline lijkt het fokdoel zo ongeveer bereikt. Tabe: "Ja, Wendoline overtreffen, dat zal niet meevallen. Ze mocht misschien even meer stokmaat hebben, maar als we dit niveau kunnen handhaven zou dat al mooi zijn." Gea vult aan: "Als je onze aangekochte Coline vergelijkt met onze jonge Coline dan hebben we heel veel aan veredeling bereikt. We hebben steeds gewerkt aan een combinatie van een mooi exterieur en goede bewegingen. Bewegen konden onze paarden bijna altijd, maar qua exterieur was er wel eens een bemerking. Met name het hoofd was weleens wat grof, maar daar hebben we zorgvuldig op geselecteerd."

De hengstenkeuze is voor de familie De Jong natuurlijk ook een familieaangelegenheid, maar Jansje heeft daar wel eens een bepalende stem in. Tabe: "Soms hadden we tot op de dag dat de merrie geïnsemineerd moest worden meerdere opties. Mijn vrouw mocht het dan zeggen." Jansje: "Ik let altijd op details. Een mooi hoofd, een mooie hals dat zijn voor mij zwaarwegende aspecten."

Bloedspreiding is ook een punt van aandacht. Gea en Tabe vullen elkaar daarin aan: "We hadden eerst dus Coline, die via Video Cambridge Cole-bloed voerde. Met het gebruik van Rentmeester verdunde het Hackneybloed weer. De Saddlebred gebruikten wij als bloedverser. Daarna hebben we hengsten als Fabricius, Manno en Jonker gebruikt. Vervolgens zijn we Patijn, Vulcano en Atleet gaan gebruiken, maar ook weer Manno. Maar de keuze wordt steeds moeilijker want alles is familie. En ook niet

Paard van het Jaar 2003 Pauline was ook aanwezig in Ermelo bij de huldiging van de familie De Jong.

Pauline. De ruimte misten we nu toch soms weer. Misschien het gevolg van Hackney-inbreng van zowel vaders- als

Majesteit gebruik gemaakt van Saddlebredbloed. Bij ons heeft het wel goed uitgepakt, maar dat was lang niet overal zo. We hebben in het verleden ook weleens gekeken of een Gelderse hengst interessant was, maar dat was geen optie. Ons fokdoel blijft een tuigpaard fokken, we gaan niet specifiek fokken voor de mensport. Daar worden ook kwaliteitsvolle paarden gevraagd, maar misschien iets minder tuigtypisch. Naar ons idee voorziet de tuigpaardenfokkerij daarin."

Dochter Gea Molenaar:

"We hebben steeds gewerkt aan een combinatie van een mooi exterieur en goede bewegingen"

alles past, je moet eigenschappen zorgvuldig afwegen. We willen graag ruimte in de beweging hebben, zoals bij

moederszijde. Daar moeten we op letten. Bij een volbloed Hackney zijn wij bang voor de stokmaat. We hebben destijds via

Koningin van Ermelo werd ze genoemd. De beeldschone Wendoline was in 2005 als tweejarige al nationaal kampioen. Een jaar later behaalde ze die titel ook als driejarige.

Cazemier

De lokale keuring is op Ameland en de familie De Jong maakt de paarden daarvoor zelf klaar. Mochten ze worden aangewezen voor de Centrale Keuring, dan gaan ze naar Wim Cazemier. Zit er een aanwijzing voor de Nationale Tuigpaardendag dan blijven ze bij Cazemier. De paarden die gedekt moeten worden, gaan ook naar Cazemier.

Tabe: "Als de merries een veulen hebben, laten we ze in dat jaar niet dekken, die houden we hier. We doen dus om en om. In het verleden lieten we wel sperma komen, maar de faciliteiten hier op het eiland zijn beperkt. Wat we ook wel een beperking vinden, is dat we eigenlijk nooit naar een hengsteshow of een vergadering kunnen gaan. Die zijn bijna altijd 's avonds en dan kunnen we niet meer naar huis. Informatie doen wij op uit de vakbladen, dat is altijd al zo geweest. Elke week eens even gezellig tuigpaarden kijken, zit er voor ons niet in."

